

עיתון

חיים גורי על: „חיים גוריים“, עמוס קינן, פלמ"ח, אחדות העבודה, יאיר, ארץ ישראל, „הספר המשוגע“ „המימסד... המימסד... הייתי גוריים, ביטוי לאותה הכללה, הייתי נוקט עמדה גם לגבי שאלה נכבדה זאת.“

מיתולוגיה של שינאה

בעד רשימת ת, כלומר בעד „אחדות העבודה“ 80 במיס"פ, אם אינני טועה, רוב אנשי אצ"ל הצביעו בעד רשימה ג (המפלגה הרוויזיוניסטית), ואחד בעד ויצ"ו... גם אם היתה בהם מידת מאזכירם כמידת הסא"דיום המאפיינת את כתיבתו של קינן בחשבונו עם ה„חיים גוריים“, לא היו מצביעים על מסגריהם ומוס"רים.

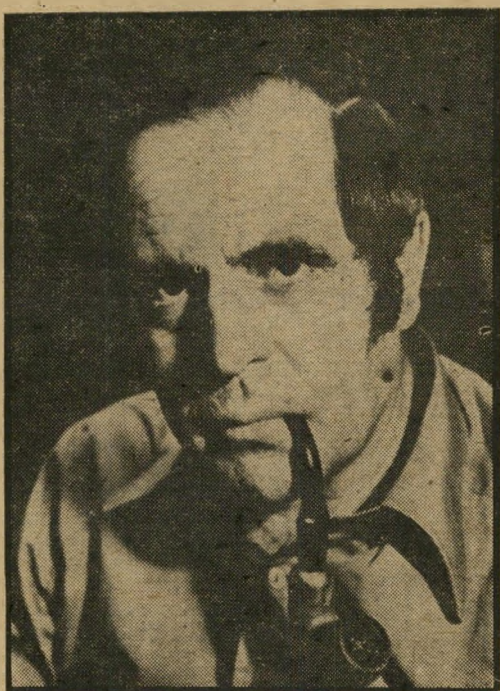
אגב, אני רוצה להזכיר לקינן, כי הפלמ"ח לחם בבריטים בעתלית, ובפיצוץ מסילות הברזל, ובהתקפה על סירות הציד וספינות הגירוש ומישטרות החיפים וב"התנקשות בתחנות מישטרות המחץ הבריטית, הפיא.אם.אף. ובחיסול ה„רדאר“ על הכרמל ובלילי הגשרים, ובהבאת 90,000 יהודים ניצולי השואה לארץ ישראל, ובהפרת הוקי הקרקעות ובלילי וינגייט ובאירגון פעולות המונים ברחבי הארץ. אפשר להתוכח על דרכים ואמונות, על לח"י ופלמ"ח, על כל הגורמים שהזכור ושלא הזכור, שהביאו לחידוש עצמאות ישראל בארצו, אך לא בנוסח הקינני המערב סיפרות והיסטוריה ופוליטיקה ברדידות מגוחכת רצופת חשבונות אישיים. זכותו לשנוא עד עולם את ה„חיים גוריים“ שמורה לו בלי שיערב את הפלמ"ח בדיסה הזאת. כשלעצמי הנני משוכנע עד תום, כי בלי הפלמ"ח, שאחד לארבעה מלוחמיו נפל בקרבות הרבים, לא היתה קמה ישראל ולא היתה ניצלת בבוא המילחמה הערבית.

פשרה הכרחית בפרקהזמן היסטורי הזה

מעולם לא אמרתי בכתב או בעלפה, ש„אנחנו עומדים מאותו צד של המיתרס“, קינן כותב: „...אנחנו עומדים משני צדדים של אותו מיתרס עקרני שלא קיים מאתמל, ותקופת לפחות כשנות המדינה...“ אני נכון בלב שלם לקבל קביעה זו, בתנאי שמדובר בי כאדם בודד ולא כ„חיים גוריים“ בלשונו האלימה, ההרפכת אותי מיצור אנושי לדג, מושא לשינאה.

אני רוצה לומר לעמוס קינן ולא ל„קיננים“, כי מהפכות ומילחמות ומשברים אשר טילטלו ללא-רחם הווייה מסוכסכת זו, ששמה ישראל, מחקו שבטים ונאמי גויות והמלכות ומפלגות ויצרו איגודי-כוחות חדשים, אד-הוק. אינני יודע היכן הא הפלמ"ח היום. משה שמיר פנה ל„ליכוד“ ומתי מגד פנה ל„מוקד“, מתי פלד איש הפלמ"ח פנה עם קינן ודויד שחם ואורי אבנרי ל„ישראל-פלטין“ ועזרה זוהר, איש הפלמ"ח, פנה ל„לעם“ ל„שלומציון“. וריפתין, שהיה איש „השומר הצעיר“, איתה תנועה ש„שיתפה פעולה עם השילטון הזר ועם הבורגנות היהודית הבינלאומית“ הוא שתופו של נתן ילין-מור, ד"ר משה סנה עליה-שלום הגיע למיקונוס וחזר בתשובה, ואינני יודע מי מייצג את לח"י, האם עמוס קינן ובעוז עברון, או גאולה כהן או ד"ר אלדד או אליהו עמיקם.

דומה כי בעולם משתנה זה, הדבר האחד הקיים ועומד כקנוניה, הוא ה„חיים גוריים“. אישית, אני מודה. אני עומד בין קינן למשה שמיר — מבלי לפגוע באיש מהם. במעמקי ליבי, נכון, אני איש „ארץ-ישראל-השלמה“ כדברי קינן, „...ומשה שמיר הוא אדם יתר הגון וישר מחיים גוריים...“ אני חייב להכריע איווא, כן, הנני מאמין באמונה שלמה שארץ-ישראל היתה ותהיה ארצו של עם ישראל. אני מקבל את „תוכנית-אלון“ כפשרה הכרחית בפרקהזמן היסטורי הזה. אני נאלץ להכיר, לצערי, בהכרח ליצור שתפתח תוך הפרדה, כלומר תוך חלוקה בין עמי ארץ-ישראל במיטת „תוכנית-אלון“, המהולל ומשובח על קינן, או תוכנית אברהם וכמ"ל. אם סבור קינן, כי אין בין עמדתו לבין

חיים גורי (53), סופר, משורר ובעל-טור, איש פלמ"ח עד קום המדינה. למד באוניברסיטה העברית סיפרות עיברית, תרבות צרפת ופילוסופיה, השתלם בפאריס בסיפרות צרפתית בת-זמנו. היה חבר מערכת „למרחב“ וכעת „דבר“. ספריו: „פירחית-אש“ (1949); „עד עלות השחר“ (1950); „שירי חותם“ (1954); „שונות רוי חות“ (1960); מול תא הזכוכית“ (1961); „עיסקת השוקולד“ (1964); „דפים ירושלמיים“ (1968); „תנועה למגע“ (1968); „הספר המשועשע“ (1971); „מראות גיחוי“ (1974); „איש קו נשר“ (1975).

מונולוג

הזה ב„סיוון“ * כטעות איומה. אני זוכר את הכרוז „קין“ על כותלי חיפה, את „לכנוניות-המטרופים“ של יאיר... * כאן המקום להזכיר „עובדה נשכחת“, שבבחינות האחרונות שנערכו ל„אסיפת-הניבחרים“ לקראת שילחי המנדט, הצביעו כל אנשי לח"י במחנות-העצורים באפריקה

* כינוי ל„עונת-ההסגרה“ שבה הוטגרו אנשי לח"י לרוב ליד הבריטים. ** „כנופיות המטרופים“, שיר של יאיר (שטרן) שבו נכתב בין השאר: „אלוה, רחץ בדמנו צואת לשונם הנואפת / המורד — מטרופ, וגואל דם עיברי — עברייני / לקרב, קנאים! שוב אל רומי זונה אח יוסף איש-יודפת, / וגל נל לפגיון האויב, כל צואר — תלתי...“

סופרים שלא שמעו שום ירייה בטלפון

אינני יודע כיצד לחתום על דיברי השובתי ל„מונולוג“ של עמוס קינן — „תמצית הבורות והשיקרויות הישראלית“ (העולט הזה, 2047) באותו „עליהם!!“ רצחני הוא הופך אותי מושג, דגם, סטיריאוטיפ. הנני ה„חיים גוריים“, על משקל „האברמוביצ'ס-ירבינוביצ'ים“ הכרשוצ'ובי. אינני רק סופר ומשורר עלוב ומרשח, איש המימסד, אני גם גוף-שלישי-רבים: „הדור של הגורים הוא דל ברוחו“, או „ישועה לא תצמח מהגורים בבית השיטה“, או „מה שמציין כבר או את החיים-גוריים של אותם ימים מציין אותם היום...“ כסמל לכל המכוער והנקלה אני תפעה היסטורית. אני היריה מרובת-ראשים. אינני נולד לבדי ואינני סובל או מאושר לבדי. אינני לוחם וכותב ואחראי לדברי לבדי. אינני מת לבדי. לכן הספר המשועשע זה אולי המצבה שהדור הסיפורתי של הפלמ"ח העמיד לעצמו...

קביעה זו מסבכת אנשים חפים-מפשע וסופרים מצוינים במיתולוגיה ה„גורית“ הזאת. בבית-השיטה היו עמי, בעד כמה עשרות חברי קיבוצים מהסביבה, גם ס. יזהר וחנן ברטוב (נתן שחם הסתייע ויצא). על מה ולמה לוקים הם בגללי „גוריים“? מה הטאם? ומה הטאם של סופרים ומשוררים רבים למדי הקרויים „דור הפלמ"ח“, שלא היו מעולם בפלמ"ח וקוללו על-כורחם, בדיעבד, בהשתייכות זו? מהם שהיו בייחוד אחרות ומהם שלא היו בשום יחידה ולא שמעו שום ירייה בטלפון, ומסוגלים ר"ל כפלמ"ח? מה הטאם?

אני לא הייתי בפלמ"ח... מצהיר קינן חגיגת, וזה לא מיקרה שלא הייתי בפלמ"ח. אני לא מצטער שלא הייתי בפלמ"ח. אני גאה שלא הייתי בפלמ"ח... ובכן, אני מקווה שפלמ"ח יתגבר, איכשהו, בדיעבד, על הטראומה הזאת וינוחם בניין הארץ, אף שכל ההפסד הוא שלה, של הפלמ"ח... הוא (חיים גורי). בהר את הבחירה הרעה... אני מודה, בהרתי את הבחירה הרעה הזאת בשנת 1941. כאשר צבאות גרמניה הלכו מחיל אל חיל ובארץ-ישראל דיברו על „מצדה על הכרמל“... הייתי או בן 18. שמונה שנים שירתתי ביחידה זו, בתפקידים שונים: טוראי, מ"כ, פועל-שחור בקיבוצים שקיבלונו כצבאי-עובד, פועל-מוסק בגראזים הבריטיים בכנייני התערוכה בצפון תל-אביב, כגייס של הפלמ"ח, מ"מ, שליח הפלמ"ח לאירופה-המרכזית והמזרחית, לאירגון הגנה-עצמית, גניבת גבולות ועלייה ב' צנחן בקורס הצניחה הראשון שנערך בצ'כוסלובקיה. סמ"פ בגדוד השביעי של חטיבת הנגב, בשופי אל מילחמת-השחרור. אחר-כך פרק הפלמ"ח. אחר-כך תמה מילחמת-השחרור. החל פרק חדש בחיי כחיים גורי, ולא כ„חיים גוריים“.

חיים גורי ולא „חיים גוריים“

...אחדות העבודה שיתפה פעולה עם השילטון הזר, אסכי עם נופך קצת יותר אקטיביסטי נוסח חיים גורי... כותב קינן במשא זה על רצח בע"מ. אני מקווה שקינן משקר בלא-יודעיו. אחדות העבודה לא „שיתפה פעולה“ עם הבריטים. לא יצחק שדה ולא יגאל אלון ולא „חיים גוריים“, שהיה אז בן 19, ולא יצחק טבנקין, כוחו של קרב ה„הגנה“ ותנועת-העבודה, התנגד נחרצות ל„סיוון“ בגילגולו זה. אני רואה היום, כאן, את הקשר

* תוכנית התגוננות של היישוב העיברי בארץ ישראל, בין רכסי הכרמל, במיקרה שרומל בראש „שועליי“ המידבר“ יכבוש את מצרים, ויתקרב לארץ. הגנה התוכנית היה מייסד הפלמ"ח, יצחק שדה.